مرآة المولم

مختصر

هذا صاحب الكتاب السيد بن اسماعيل عظام

عهده نوباده دلواده

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. İST. SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
1923

Süleymaniye Ü. Kütüphanesi

Kısım	Hacı Mahmud ef.
Yeni Kayıt No	4396
Eski Kayıt No	

مرآت العوالم

بسم الله الرحمن الرحیم

سپاس بیسیار او صانع کردکار و خالق پروردکار
جناب شریفنه که اون سکز بیك عالمی هزاران و هزاران
مخلوقات و بنی آدمی یوقدن وار ایلدی و حضرت
آدمدن اول هر بری مرتب و مکمل و انواع مخلوقات
ایله مزین و مزیل نیجه یوز بیك عالملری دخی بیدار
ایلدی زهی خالق عوالم کوناکون و رزاق ملك
روز افزون و صانع امم متخالف الشیونکه آثارینه
حد و غایت بولنمدی لاسیما خلعت نور احمدی
و خلقت روح محمدی بر وجه تقدم و تحقق جمله سنه
شاهد و کواه مشاهده اولندی صلی الله تعالی
علیه وسلم مادامت الشفاعة مبذولة لرتبه بعد ذلك

تواریخ

تواریخ علمنك علماسی و قصص اخبار طریقنك حکماسی
خلقت عالمه متنوع هزار تحقیقات و ابتداء آفرینشه
متتبع کتب و رسائلدن نیجه تألیفات ظهوره کتوروب
عقلاً و نقلاً شرح و بیان و فیلسوفان بنی آدم
او لمقوله اسرار خفیه یی اعلام و اعلان ایلمشلردر
لکن اکثری ابو البشر آدم علیه السلام خلق اولندیغی
زماندن بروسنی بیان ایدوب خلقت آدمدن
اول نه جمله موجود ایدوکنی و مقصود بالذات اولان
انسان یرادلینجه انواع مخلوقاتدن و اشکال تمثیلاتدن
کوناکون امم مختلفة الصور کلوب کتدوکنی محصل
حضرت آدمه کلنجه عمر دنیا ندکلو حساب ایله هویدا
ایدوکنی بیان ایتمه مشلردر پس اشبو سنه خمس ٩٩٥
و تسعین و تسعمائة تاریخنده صاحب قران روی
زمین و فرمان رأی جبابرهٔ سلاطین ظل الله
فی الارضین خلیفة الله فی العالمین اعنی به حضرت
سلطان مراد بن سلطان سلیم خان عصر باهر
النصرنده وزراء روشن ضمیر و وکلاء صاحب تدبیردن

صدر وزارت ایله کامران وهم روم ایلی بکلربکلکی
کبی جاه انجم سپاه ایله مشار الیه بالبنان اولان
آصف آصف را صاحب عطا اکرم العظام دستور
ستوده خصال روشن ذکا حضرت محمد پاشا که
سعادتلو پادشاهک صاحب مقبولی واجراء حقله
مثال سیف مسلولی سعادتله اطلاندقجه همعنان
منظوری ودولتله تفرج میل ایلدکلرنجه همنشین
مسروری علی الخصوص صاحب کمال اولانلرین
معین وظهیری وارباب معارف نامنه اولان
فصحانک مبری ودستگیری آستانندن عین
طمع گشاده دراکا بناءً بو بنده کبی مداحلری
بوکونه نظمله کندولره ثناده در نظم

الا ای پادشاه عالمک منظوردی شانی
بو یکدر استقامت باغنک سرو چراغانی
صداقت نورنی عینیله تاکم کوردی النکده سنی
منظور ایدوب کوزدن براقدی جمله اعیانی
مصاحبلک سکا ای ماه طلعت کوکدن انمشدر

نوله شمسی کبی همتک اولسه ظل یزدانی سن اول
فرد جرئسن هر سوزک برسیف قاطعدر کسلمز سنک
یانندن پادشاه دهرک ارزانی فلاجرم مشار الیه
دستور محترم دائما علم تواریخه رغبت وکیجه لر مجلس
شریفلرین نوادر حکایت وآثار عجایب غرایب
قصص اخبار اوقنوب وعظ واخبر عبرت بیورملری
مقرر ولکن حضرت آدمدن اول یرادیلان مکونات
اول کتابلرده بیان اولنمیوب قضایکندن تصنیف
اولنسه اول حضرتک طبع شریفلری مائل اولمق
وهر اوقندقجه کندولره برکونه دانش بولمق
مقرر بلنمکله بو حقیر عالی بشهیر بو بابده ساعد
همتی تشمیر ایلدم وبو مضمونی ایکی فصلیله بر رساله
تحریر ایلدم یعنی فصل اولده خلقت نور محمدیدن
علیه الصلوة والسلام آدم علیه السلام یرادلدیغی
زمانه کلنجه واقع اولان موجوداتی روایت اصح
ایله تسطیر ایلدم وفصل ثانی حضرت آدم خلقت
منیفه سندن نصکره متحقق اولان ممکنات ومکونات

بین الانبیا فرقا بعد قرن ضبط اولنه کلان تواریخ
مختلفة الروایتی واضح عبارات ایله تقریر ایلدم
وبو رسالیه مرآت العوالم لفظنی نام دلپذیر ایلدم
رب اشرح لی صدری ویسر لی امری فصل اولکه
خلقت آدمدن مقدم اولان موجودات احوالنی
رقم ایدر سلک الزواهر فی علم الاوائل والاواخر
نام قصیدهٔ منظومه شرحنده سرتاج اصحاب کرام
یعنی حضرت کعب الاحبار رضی الله تعالی عنه
شویله روایت ایلر که برکون امیر المؤمنین ثالث
خلفاء الراشدین ذی النورین اشتهار روشن
ضمیر حضرت عثمان بن عفان رضی الله تعالی عنه
زمان خلافتنده بنی مجلس شریفه دعوت ایلدی
وکوردوکک واشتدیکک نوادر وغرایبدن
ودنیای فانینک امورینه متعلق حکایات عجیب
وغرایبدن بعضن بیان ایله که استماعندن
عبرت بین اوله لم وفوایدنک نصح وپندی
سماعنه ایله کندیمزی مستعد بوله لم دیو بیوردی

پس بو حقیرک خاطر منیرندن ودایع خالق قدیر اولان
علومه حقایقدن بر قصهٔ غریبهٔ دلپذیر مانند جواهر
بی نظیر سلکک تعبیر وتقریر ایله مستنیر قلندیکه بروزمان
یعنی سابق اعصار وآوانده بر کتابه مالک اولمشدم که
ایچنده اکثری ما خلق الله تعالی تحریر اولنمشدی
وخلقت حضرت آدم علیه السلامه کلنجه یه دکلو ملل
وامم ومخلوقات مختلفة الشیم کلوب کتدوکی مجملاً
کتابت قلنمشدی بو منوال اوزره که حضرت باری
تعالی جل شانه اولدم که آدم علیه السلامی جنتدن
چیقاردی کندونک سبب خلقتنی وکندودن
اول خلق اولنان امم ماضیه نک وقت وکیفیتنی
ونور محمدی علیه الصلوة والسلامک جمله دن
تقدمنی وشرفیتنی بعده اول نوردن براق
وشفاف وبسیط علی الاطلاق کوهر تابدار براتدی
واول لؤلؤی شهواردن سموات سبعی خلق
ایندوکنی ودینه هر بر فلکده کوکب بیدار ویدی
قات زمینک دخی هر برنده اول کوکب مقابله سنده

بر عالم تابدار و مکوّنات باهر الآثار وجوده کتوردیکی
بر بر بیان و عیانه کتورمشیدی فلاجرم امم کذشته
اخباری بو طریقله مضبوط الرقم قلنمشدیکه یعنی
حضرت باری جلّ شانه بو وجهله خبر ویرمشدیکه
اوّلا یدنجی فلکده زحل نام بر کوکب یراتدم
و اول کوکب اسمنه مطابق لون خلقتده دوه یه
بکزر مخلوق ایله بر عالم دخی خلق ایتدم و بو وجهله
جمله اون بیک یل زمان تقدیر ایلدم آندن صکره
حشر و نشرلری و خلد جحیملری وقوع بوله جغنی
کندولره بلدیردم پس اول مخلوقک جمله سی قرناً
بعد قرن کلدیلر و کتدیلر اجللری یتدکجه تبدیل
مکان ایتدیلر و عاصیلری کوکب زحله طاپوب
معصیت اختیار ایتدیلر بالآخره نظام عسکرلری
بطّال اولدی و دکزلری و نهرلری قورویوب
قیامت ساعتلری تحقق بولدی خصوصا اعماللرینکه
حسابی کوریلوب مؤمنلری جنّته و عاصیلری جهنّمه
کوندرلدی بعده التنجی فلکده مشتری نام بر

کوکب دخی یراتدم و التنجی زمینده دخی اکا مقابل
خلقتک لونی قیون خلقتنه متشکل بر عالم دخی
خلق ایتدم اول جمله یه دخی اون ایکی بیک یل زمان
تقدیر ایلدم فلاجرم بونلر دخی کلدیلر و کتدیلر
توالد و تناسل طریقیله روی زمینی معمور ایتدیلر
فامّا مؤمنلری بکا عبادت ایتدیلر بالآخره
قیامتلری قوپدی و عمللرینه کوره جزالرین ویرلدی
بشنجی فلکده مرّیخ نام بر کوکب دخی آفریده
قلندی و بشنجی زمینده آت خلقتنه بکزر بر آت
مخلوقاتله بر عالم دخی برکزیده قلدم و بونلره
دخی اون ایکی بیک یل زمان تقدیر ایلدم اسلوب
سابق اوزره بونلر دخی کلوب کتدیلر مؤمنلری
و عاصیلری اعماللرینه کوره کسب درجات
و درکات ایتدیلر بعده دوردنجی فلکده بر
نیّر اعظم دخی یراتدم و دوردنجی زمینده دخی
دوه قوشی خلقتنده نهایتسز مخلوقله بر عالم
دخی یراتدم و اون بیک یل زمان دخی آنکره

تعیین ایدوب جف قلم ایتدم اسلوب سابق
اوزره آنلرین مؤمنلری وعاصیلری معلوم
اولوب وحشر ونشر وحسابلری کوریلوب هر
زمریه مقدّر اولان مقاملرینه وصول بولدیلر
بعده اوچنجی فلکده زهره نام برکوکب پرضیا
براتدم واوچنجی زمینده اوکوز خلقتنه مشابه
قوم بی انتها دخی براتدم آنلرک دخی قیامتلرینه
طقوز بیک یل زمان تقدیر ایتدم انلرک دخی
مؤمنلری وعاصیلری اعماللرینه کوره کسب
درجات ودرکات ایتدیلر بعده ایکنجی فلکده
عطارد نام برکوکب لاینام براتدم وایکنجی
زمینده مختلفة الاجسام والاجساد برنوع
مخلوقات دخی براتدم بللو برشکلده دکللر ایدی
متنوعة الصّور برآلای حیوانات ایدی بونلر
دخی فصل فصل کلدیلر وکتدیلر مؤمنلری جنّته
وعاصیلری جهنّمه کوندرلدی بونلر جمله طاغیلو
وعاصیلر قوپوب بنی قویوب کوکبه عبادت

ایلدکلرندن غیری بربرینی هلاک ایتمکه پیشه
ایدندیلر اثر هذا اوّلکی فلکده قمر نام نور جهتندن
اکثرندن اعظم ونشر فا وقطع منازلةً رتبه سی
مستعد ومکرّم برکوکب دخی خلق ایتدم اوّلکی
قاف زمینده دخی انلرک اسمیله مسمّی وبنی آدم
ایله مکنّی اولان قوللریمی براتدم که یا آدم انلرک
جمله سی سنک نسلندن کله جکدر وهر قرنده بر
کونه حوادث عظیم ظهوره کله جکدر علی الخصوص
قرن اوّلده سن وشیث وادریس پیغمبر
کله جکدر وقرن ثانیده نوح وهود پیغمبر کله جکدر
وقرن ثالثنده لوط وابرهیم واسحاق ویعقوب
پیغمبر کله جکدر وقرن رابعده یوسف وایوب
وبعض بنی اسرائیل پیغمبرلری کله جکدر وقرن
خامسده موسی وداود وسلیمان پیغمبر
کله جکدر وقرن سادسده ذوالقرنین وعیسی
پیغمبر کله جکدر وقرن آخرده حبیبم محمّد المصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلّم که خاتم الانبیا والمرسلین

و آخر پیغمبران اصفیا در سعادت و نبوت و هدایت
رسالت برله یریوزینه تشریف ایده جکدر
فاما آدم آنلر بو دنیاده برقرار دکللردر
جمله سی مسافر حکمنده سابقده کی امم مختلفه
کبی مؤمنلری و کافرلری معلوم اولدقدنصکره
بعد الحشر والسؤال جنت و جهنمه کوندرلملری
مقرردر بو مجملاً بیان اولنمشدر و طوفان نوح
واقعه سنی خود عینیله حضرت آدم علیه السلام
اعلام بیورب صفی الله دخی بو آیات اخباری
و ذکر اولنان عجایب و آثاری طیندن لوح
اوزره یازدی و قازدی و بر پولاد صندق
ایچنه قویوب طوفان نوح خوفندن ارض
یمندن بر مغاره ده حفظ ایتدی و سنه دن
سنه یه عاشورا کونی اول غاره واریلوب
و اول صندق آچیلوب حکمنه طالب اولانلر
یازمغی و سائر ایامده دهان غار و صندق
ملائکهٔ موکلین حفظنده دوروب کلمه دن

حضرت پیغمبرک مسنی رجا ایدوب دعا ایلدی
بو منوال اوزره دانیال علیه السلام زمانینه
دکین که دانیال نبی زمانی اولدی بو مقوله
علوم و فنون مجدداً رغبت و اشتهار بولدی
پس حضرت دانیال علیه السلام و بنی اسرائیل
علماسندن نیچه اهل کمال بر عاشوراده اول
مغاره یه واردیلر طلوع شمسدن غروب زمانینه
وارنجه جد و جهد ایله اول لوحک احکامنی یازدیلر
تا کندولر وفات ایدنجه منتفع اولدیلر بعده
وارثلری حفظنده قالدی و مرور زمانله
یثرب نام فیلسوف تلا حکیم که تتبع اکبر
وزیری ایدی آنک یدینه کیردی اول واسطه
برله تتبع اکبر دخی بر نسخه سین یازدی
آخر الامر بو قصیده نک دقایقک استخراج ایدوب
کلی ملکه تحصیل ایتمکله بر ملحمهٔ یثرب تألیف
ایتدی و بر ملحمهٔ تتبع اکبر تألیف ایتدی فلا
جرم یثرب ملحمه سی هر وجهله مقید و مختصر واضح

مشاهده قلندی و دخی ملحمه احکامنی رقم قیلوب
بلاد معموره دن بر بینه تخصیص قیلمغی ذمتنه اهم
ایدوکنی مصر قاهره دن انبت و احکم روز
قیامته دکین معموره لکی مسلّم عند الحکما
آخر مملکت اولمغله ملک مصره متعلّق احکام
و بر قصیده منظومة اللام انتظام ویردیکه
فوایدیله باهر الضیا در و یوقوده بیان اولندوغی
اوزره سلک الزواهر فی العلم الاوائل والاواخر
نامیله مستفاد رماد امکه بیزب حیاتنده ایدی
نسخهٔ مزبور کما ینبغی رواج و التفاتده ایدی
وقتاکه وفات ایلدی قبرنده دفن ایدیردوب
محبتنی اثبات ایلدی واقع حال علی التفصیل
والاجمال بر منوال اوزره دیردیو کعب الاخبار
حضرت عثمان بزرکوار علیهما رضی الله الملک
الغفار نقل و اخبار ایتدوکی کبی حضرت عثمان
بیزبک قبرینی بیلورو ارمی دیو سؤال و استفسار
بیوروب ملکو که قبر بیزب جوار رسول الله ده

ایدی علیه الصلوة والسلام بلنلر دخی اول
مزاری وار دیلر در حال آچدیلر حضرت عثمان
وکعب الاخبار جنابنه حدیدن بر صندوق ایله
اول جواهر درجنی چیقاردیلر حضرت عثمان
وکعب الاخبار و آنده حاضر بولنان کبار
و صغار و اصحاب بزرکوار دن نیجه اخبار
بلندی اقتدار صنع کردکاری مشاهده ایدوب
اول صندوغی آچدیلر ایچنده ینه تیمور قیلدن
اورولمش علیه شکلنده بر سله یعنی بر سبت
دخی چیقدی و آنک ایچنده اول جواهر کوناکون
ایله ملمّع اولان قصیده یی بولوب یازدیلر
آندنصکره کاه بنی امیّه خزینه لرنده و کاه
خلفاء بنی عبّاس خزینه لرنده بطریق ارث
والانتقال اوله رق مصر سلطانی ملک صلاح
الدّین خزینه سنه دوشوب آندن کاه شرق
وکاه غرب امراسنه نقل ایده رک بالآخره
ینه سعید بکلرندن داود بن عمر کتابخانه سنه

وطقوز یوز اون تاریخنده ابن عمر ابراهیم مملکتنه
دوشدی و آندن بو وجهله صفحات عالمه منتشر
اولدی و اول قصیده نک مطلع لطفی بونلردر
سلام من الرحمن رب البری علی ائمة محمد
قامت وصامت وصلت واقع اولمشدر
واشراط ساعته متعلق نیجه حوادثی مشتملدر
لکن بزم مرادیمز اکا متعرض اولمامغله قصیده
تمام یازلمدی و حوادث آتیه دن اغماض
قلمندی ترتیل عقلا دیدار و روشنایان
روشن بیان حضورلرینه خفی دکلدرکه بیان
اولنان مخلوقاتنک فلک عطارده کلنجه هر قوم
قیام ساعتلری زمانی تعیین بیورلدی و اول
فلک منوبانک اعمارلرینی تبیین بیورملری
بعده فلک قمرده مصرح بیان اولنمیوب قرون
تفصیلنده یدنجی قرن دیه جک یرده آخر
لفظیله ادا ایتملری غالبا بو سر منیری تصویر
درکه فلک قمر مخلوقاتنک اعماری یدی بیک

یل اوله فلک زهره مخلوقاتنک قیامتلری
بالتقریب سکز بیک یل وقوع بولمش اوله
سائر کواکبلری زیاده مدتلری و فلک منوبا
تنک بری بیک یله تنزل ایله بیان ساعتلری
اول معنایه دلالت قله و لفظ قرن اهل لغت
و حکما اعتبارلرنده کی کبی اوتوز دینلمیوب
هر بیک یله بر قرن دینلمش اوله قاقا بهجة
التواریخ نام کتابده آفرینش رموزین بیان
ایتدکلری بابده بو وجهله یازمشلرکه اولزمانکه
حضرت باری جل شانه عالملری یراتمق دلدی
جمله دن اول نور محمدی یی خلق ایتدی بعده
اول نور پاکدن بر درخت شاخ یعنی دورت
بوداقلو بر شجرهٔ موزون وجوده کتوردی
و نام پاکنی شجرهٔ یقین دیو تعیین بیوردی
بعد زمان ینه نور محمدیدن بر طاوس فارغ بال
وصاحب جمال یرادوب اول شجرهٔ یقینه
آسوده قیلدی یتمش بیک یل تمام اول

طاوس تیز رو اندام و همای همایون مقام
اول درخت موزونک برشاخنده دوروب
تسبیح و تهلیل و تقدیس تحلیل امرینه مشغول
اولدی اندنصکره ینه نور محمدیدن بر مرأت بر
صفا خلق ایدوب اول شجرهٔ یقینک برشاخنده
آویخته قیلدی اول طاوس اول آیینهٔ محسوسه
نظر ایله مأمور اولدی پس اول حقیقت مأنوس
اولدقده مرأته نظر ایلدی کندونک جمال باکمالک
کوروب بیاپی بش کره سجدهٔ شکر ایلدی
سبحان الغفور بونه مقوله سر مستور در می
مأثور و منکور درکه نور محمدی نور احدیتدن
خلق اولندی و شجرهٔ طاوس سدره نشین
و آیینهٔ نورانیت برین نور محمدیدن آفریده
قیلندی نهایت زمان خلقتلری متفاوت
اولمغله و طاوس مرغوبک یتمش بیک ییل تسبیح
و تقدیسی خدمتی اولا مرآته نظر ثانیا سجدهٔ
شکر معتبر اولنا غرق عرق برله جملهٔ ماسوایه

مظهر اولمسی سرلرین مستوجب اولوب حقیقتده ینه
اسباب قضا و قدر رموزی متضرع بولنمغله
ذکر اولنان تجلیات عظما کره بعد اخری واقع
اولدی و طاوسک بش کره سجدهٔ شکری
آخر الزمانده حضرت محمد امتنه بش وقت نماز
بیورلمغه سبب اولدی فاما طاوس نورانی
جلوس هدایت مأنوس نشئه سجده دنکه
باش قالدردی کمال حجاب و حیادن وجود ملکنی
غرق دریاسنه طالدیردی والآهر قطرهٔ عرق
صحبا کیف ما اتفق نشانک ویروب هر برنده
کاه دنیا و ما فیهانک ترشیح و تزیین اولدی و هر
رشحه سندن کان جرعه کش می بزم ازلی و پیمانه
نشان انجم لم یزلی منقدح اولدی بالجمله اول
طاوسک عرق سرندن ملائکه و فرشتکان
و عرق رویندن عرش و کرسی و لوح و قلم
و سرادقات عظمت و جمله نجوم نورانی علم لطافتی
مشتمل اولان هفت آسمان خلق اولندی

وعرق سینه سندن ارواح انبیاء والمرسلین
وذوات اولیا کرامت قرین وعلما وفضلاء
دوربین وصلحا واتقیاء ماجدنشین زمرهٔ
سعیده سی وجوده کلدی وعرق لحم شکمندن
بیت معمور وکعبهٔ شریف ومدینهٔ منوره
وقدس مبارکه وروی زمینده تا قیامت عمارت
اولونه جق جوامع ومساجد لطیف وخوانق
ومعابد لطیف پیدا اولدی وعرق جناحلرندن
عامهٔ ارواح اسلامکه الی یوم الحشر والقیام
کله جکلر در آنلر پیدا اولدی وعرق دنبالندن
کافهٔ کفار ضلالت انجام ومشرکین ضالین
عبدهٔ اصنام خلق اولندی وایقلری عرقندن
سراسر بساط زمین وباشندن باشه جبال
وتلال وصحاری واراضین ظهوره کلدی بعدهذا
حضرت باری جل شانه فرمانیله ارواح لشکری
نور محمدی یی پادشاهلر کبی احاطه ایدوب تعظیم
وتجلیل وتسبیح وتهلیل ایله تکریم وتوقیرینه

مشغول اولدیلر یوزبیک یل تمام بو امر جلیل القدره
فرمان بردارلق برله اعتبار بولدیلر اندنصکره
بشریته ده عرض وجوه صباح واظهار انوار زهد
وصلاح برله نور محمدی یه نظر قلمق میسرلق لکن
اول ازدهام وکثرت ارواح انام کما هو حقه نور
محمدینک مشاهده سنه مانع ایدی وهر عضوینی
کورمکله مستعد اولانلر دنیا وعقبا سعادتلریله
امتیاز بولدقلری واقع ایدی بناءً علی ذلک
سر مبارکلرینی کورنلر رتبت وخلافت وسلطنت
نورانی بولدیلر قاشلرین کورنلر نقاش صنعتین
ایدرلر کوزلرین کورنلر حافظ کلام الله القدیم
رخسارین کورنلر اخلاق حسنه ایله محبوب القلوب
وپاکیزه صفت بیلینی کورنلر انواع زیب فرایله
متبحر واصناف ریاحله معطر لبلرین کورنلر اهل
فصاحت وبلاغت ودندان سعادتلرین کورنلر
انواع رأی وتدبیر ایله وزارت پایه لرینه واصل
زبان مبارکنه بقانلر اهل ذکر وتسبیح وعبادت ایله

شفقتینك كورنلر واعظ وخطیب ومؤذین واهل
نعیم وجنّت اولدیلر بازولرین كورنلر جهاد و
وغزا ثوابلریله بهره مند اولدیلر دیرسكلرین كورنلر
حصول مرام نورانی پارمقلرین كورنلر اهل رقم
وصاحب قلم وتحصیل معرفت اولدیلر پارمقلرین
مابیننی كورنلر قزّاز وبزّاز وخیّاط صنعتلرنده
ممتاز اولدیلر اللری آرقه سنه بقانلر بخیل
وخسیس اولدیلر آیالرینه بقانلر انواع جود
ومكارم افراز ودولت وسخاوت بولوب دنیا
وعقباده ذكر جمیل ایله اشتهار بولدیلر سینه سین
سیر ایدنلر علم وفضیلت ایله رغبت واحترام
بولدیلر شكم محترمه سنه بقانلر حلم ومسكنته سزاوار
اولدیلر آیاقلرین كورنلر سیاحت وتجارت
ومنافعدن بهره دار اولدیلر وسایه سعادتلرین
كورنلر مال ومنال خداوندان محصّل الآمال اولوب
مدّت عمرلرنده فقر وفاقه نذیر بلمدیلر وحیاتده
اولدقجه افتقار واحتیاج وادیلرینه آیق بصمدیلر

فامّا كفّار فجّار ضالّین ودنیادن عقبایه توبه سز
كیدن عصات مؤمنین اول مخلده هیچ بر عضو
شریفنك كورمینلر در وسعادت اسلام دولتندن
محروم قالانلر سایه سین دكل سایه سی دوشن
جلوه كاه اكسیر بیرایه سین كوره مدیلر انتهی كلامه
سبحان الله الملك المستعان بو نه مقوله سرّ
نهاندر كه كافرلرین خلق اولونمی اول طاوس
شرف مأنوسك اعضاسنك بریندن اوله
وعرض تجلّی معاملاتندن اجزای اصلیّه سندن
برینی كورمامقله خائب وخاسر قاله مخلّد فی النّار
اولملرینی علماء متشرّعین اتّفاق ایتمشلردر
لمنشئه او حجاز بو هواده مرغ ادراك ایرمز
بونسیمه عقل چالاك بر نخل كه صاله عرشنه سایه
منزلكه اوله وخوش آیه بر آیینه كه جمیع عالم
ظاهر اوله آنده ببنش اگر كم یارب نه ایچوندر
فیض واحسان هر ناظره اولمیه فراوان یارب
ندن اول نگاه رؤیت هر طالبه قیلمیه سرایت

خلقتده کی اتحاد کامل کیمینه ندنکه اوله حاصل
عقل بشر ایتمز آنی ادراک شول بهره که لطفک
ایده امساک بوندن ماعدا مشیّتة الله ده
طاوس و مرآت مقابله ظهوره کله حکمی نشر همایون
صفت آیینه مناسبتیله طوطی لازم ایکن طاوس
ایراد قیلدوغی آیا نه جهتدن ایدوکی عقل قاصره
لایح اولدوقده ملهم نکتهٔ لاریب و کاشف
اسرار عالم غیب بو طریقله توجیه بیوردیکی
آفرینش مقصود اولان حبیب خدا اول وجود
پرجود عالم آرا درکه رتبهٔ راتبهٔ علیاسی معرفت
و حکمت و فصاحت و بلاغت مراتبندن برسر در
حتی شأن نشانلری نبیّ امّی عنوانی بوخصوصک
صحتنه شاهد حقیقت اثر در پس طوطیدن مطلوب
اولان کلام فصاحت آمال و طاوسدن مراد
اولنان کمال بهجت و حسن جمال اولمغله وحدّ
ذاتنده طوطیدن هندولک و طاوسدن غریبلک
نسبتلری بین الطیور تحقّق بولمغله حضرت نبیّ

امّی یاد شریفنه آفرینش طاوس مناسب کورلدی
امّا حبیبی نورندن پیدا اولدیغی کبی کلیم امتیتی
نورندن دخی بر طیر هما بال همایون نشرک
خلقتنه مشیّة الله تعالی تعلیق ایتمه ایدی
اولنر مانده طوطی خلق اولونمسی بو تصوراته
موافق و کلیمک صفتنه آنک کلام فصاحتی کما
ینبغی مطابق بولونوب علی کلّ حال طاوسک
طیور باشندن اولمسی و سائر مراغان نصف
سنه ده کامل و رغبت ازدواجه واصل ایکن
و هر بری سال البال یدی سکز کرّه یاوری
حاصل ایتمه ده بربرلرینه متماسل ایکن طاوسک
انا نکبی بیلده برکرّه بیچه کتورمه سی و بیچه سی
سائر طیور کبی اوج آیده ازدواجه قابل اولمیوب
بشر قسمنک بلوغی معقوله سی طاوسک دخی
اوج یل تمام اولمادیغجه ازدواجی و بیچه ویرمکلکه
کوشش ابتهاجی اولمامسی ظاهرده کی زیب
و زینتی کبی باطن جهتندن دخی بشر نیّتتی

مستوجب ایدوکی مقرّردر بو تقدیرجه آفرینش
طوطیننک اولوبتی حکمته مطابق سترشریف ایدوکی
مثبتدرکه مصدر درانا بهجة التواریخده قول علما
واهل تفسیر بو وجهله یازمشلردرکه حضرت موسی
صلوات الله علی نبیّنا وعلیه مناجاتده ایتدیکی
آدم پیغمبر قولوکی خلق ایتمزدن اول نه کار اوزره
ایدک دیو اوّل آفرینشدن سؤال حکمت مآل
ایتدکده خطاب مستطاب وجواب باصواب
کلدیکه یا موسی چونکه بو وادیلردن صوردک
وحکمت خفیّه‌می بلمکی روا کوردک ایمدی مقرّر بیل
وبو سرّ مکنونی عقلک یتدوکینه کوره ادراک
قیلکه انواع مخلوقاتدن واقسام مکنوناتدن
جمله‌دن اوّل نور محمّدی‌یی یراتدم آندنصکره مخلوقات
موفوره وارضین وجبال ومعموره بیک عالم
خلق ایدوب وهر عالمه اللی بیک ییل عمر تقدیر
ایتدم بو منوال اوزره هر اللی بیک ییل که تمام
اولدی آنک مصنوعاتی نهایت وغایت بولدی

فلاجرم بعده حشر ونشرلری کوریلوب بالکلیّة
خراب ومنعدم قیلنوب یرلرینه غیریسینی کتوردم
تاکم بیک عالم اللیشر بیک ییللق مدّت ایله کلوب
وکتدی مخلوقینک مؤمنلری وکافرلری معلوم
اولوب هر زمره‌یه مقدّر اولان ستو منزلتلرینه
یتدیلر آندنصکره اوکوز شکلنه مشابه مختلفة
الصّور بر طائفه دخی خلق ایتدم اللی بیک ییل
عمر دخی آنلره تقدیر ایتدم وبسیط ارضی معمور
ایتدم عصیان وطغیاندن بری اولمادیلر وراحت
آسایشله عبادته اشتغال ایتمدیلر بناءً علی ذلک
جمله‌سنی هلاک ایتدم واول غضب ایله اللی بیک
ییل عالم خراب ویباب ترک ایتدم بعده جمله دنیایی
دریا ایلدم اللی بیک ییل تمام یریوزی بر بحر متموّج
وتراکم اولدی ایچنده وکنارنده نه آخر مخلوق
بولوندی ونه مکسنه اول دریادن منتفع اولدی
اول اللی بیک ییل دخی تمام اولدقدنصکره بر اوکوز
خلق ایلدمکه برکره دم چکوب اول دریایی کیرانی

بر بار داق صو کبی بر اوغوردن یوتدی بعده
سنکبدن بیوک بال اروسندن کوچوک برقوم
یراتدم اول اوکوزک جمله سنی آنلره غدا تعیین
ایلدم وکندولره اختیار جزئی ویروب کفر واسلام
مراتبنی بیلدیردم تا منکه اللی بیک یل اولدی
اوکوزی ییوب غدالری نهایت بولدی مع هذا
عصیانلری مشتد وکفر انکارلری ممتد اولمغله
انلری دخی هلاک ایتدم وینه جای عالمی اللی بیک
یل خراب ویباب ترک ایتدم اندنصکره سیم
خالصدن بیک پاره شهر ایله بر عالم دخی یراتدم
وهر بر شهره زرسرخدن نیچه قصرلر خلق ایتدم
وجمله سنی بر جنس بی بدل احلا من الشکر والعسل
خردل دانه لری دولدوردم وبر مرغ هما بیکر
وهمایون منظر آفریده قیلوب اول پاره شهرک
قصورنده کی خردل دانه لری غدالری اولدوغنی
ودوه کتدوکی کبی زیزاب موتله تلحکام اوله جغنی
کندولره بیلدیردم فلاجرم اول مرغ محترم ریاضت

وقناعت واد یلرنده ثابت قدم اولوب کونده
بر دانه دن غیری یمدی کما ینبغی احتیاط ایله
روزکارین کچردی آخر الامر ینه جمله سی دوکندی
ومرغ مزبور شهباز اجل چنکالنه دوشوب پروازکاهی
خرابه واردی تکرار یتمش بیک یل دخی روی
زمین جاودان جهان نشینندن خالی قالدی
اندنصکره یتمش بیک دورلو جانوران جهان
یرادوب وهر جانوره بیک یللق عمر تقدیر ایدوب
اظهار قدرت ایتدم واول جانوارلردن بری
دنیادن کیتمینجه برینی دخی یرینه کتوردم بو منوال
اوزره آنلر دخی کلدیلر وکتدیلر وینه یر یوزنی
یتمش بیک یل خراب ایتدم بعده جان بن جان
قومنی خلق ایتدم جمله سی جنیلر ایدی یتمش بیک
یل تمام روی زمینه حکم ایتدیلر ولکن عصیان
وطغیانلر یعنی امم ماضیه دن نیجه وجهله زیاده
قیلدیلر که بر بر ین اولدورمکه نیته وکبر وکین
وانانیتی کندولرینه اندیشه قیلدیلر فلاجرم

انلری دخی بوغ ایتدم ویرلرینه فرشتهلر و شب روز
انواع تسبیح ایله سررشته لر خلق ایتدم یتمش بیک
یل عالمی آنلر منور ایلدیلر مدت لری غایت بولوب
قیامتلری قوپنجه کلدیلر وکتدیلر بعده یا موسی
آدم پیغمبری یراتدمکی سنک جدکدر وپیغمبر
لرک بحسب الظاهر اولیدر و حضرت محمد علیه الصلوة
والسلامکه بنم حبیبمدر وپیغمبرلرک سروری وآخر
اکملیدر واجل وافضلیدر آنک کله حکمی جمیع
رسله بیلدردم ولکن نور محمدی خلق اولندیغی
ابتدا آفرینشدن مقصود اصلی اول ایدوکنی
آدمه بشارت ایتدم نداء مستطاب ایله جواب
باصواب لطیفی وارد اولدقده حضرت موسی
صلواة الله علی نبینا و علیه یقین بیلدیکی
حضرت صانع یزدان عز اسمه بر مقتضای
کل یوم هو فی شان هزار آفرینش ایله عیان
برکردکار یزدان و بر مستعان و دیاندرکه
کنهیله بلنمدن منزه و مبرادر و ذات شریفنی

کم هو حقه بلمک هوس ایدنلر اولی و آخری یوق
بر بادیه ده سرسری ایدوکنه کمان وریب یوقدر
انتهی اما اتفاق آرای حکما و اعتقاد فیلسوفان
عقلا بونک اوزرینه درکه حق سبحانه وتعالی بر جوهر
بسیط یراتدیکه علماء حدیث وتفسیر وفقهاء
اهل سنت روشن ضمیر اول جوهر قلمدر دیدیلر
حتی حدیث سید عالم اول ما خلق الله بیوردقلری
اول سر مبهمدر اما حکما آکا عقل مجرد اطلاق
ایدوب اول ما خلق الله العقل حدیث شریفیله
تحقیق قیلورلر ولکن متصوفین واهل حال
علم لدنیه مظاهر اولان اصحاب کمال آنده روح
محمدیدر دیو اول ما خلق الله روح خاتم النبیین
کلمهٔ طیبه سیله تدقیق قیلورلر حتی جمله انبیاء
ورسلینک اسپهسالاری نور اول ما خلق الله
روحی ونوری بیوردقلری آنلرین کلامنی مؤید
وعقلادن بعضیلر دیدیلرکه جوهر اولک فیضندن
بر جوهر آخر دخی خلق اولنمدرکه ایکنجی جوهره

اهل سنّت والجماعت لوح دیرلر وحکما نفس کل
اطلاق ایدرلر وبعضیلر جوهر اوّله آدم معنی
وجوهر ثانی یه حوا معنی اطلاقنی مناسب
کوررلر اول ایکی جوهردن عقل ونفسدن فلک
اوّل خلق اولدی پیغمبران ومرسلین اول فلکه
عرش برّین دیرلر امّا حکما فلک اطلس اطلاق
ایدرلر وایتدیلر اول فلکدن عقل ونفس
بر فلک دخی پیدا اولدیکه فلک هشتم دیدکلری
اولدر وفضلاء اهل قران آکا کورسی نامنی
ویرمشلر ولکن عند الحکما اول فلکه فلک البروج
دخی وجوده کلدیکه فلک دیرلر اون ایکی بروج
آنده دروینه اول فلکک عقل ونفسندن
بر فلک دخی وجوده کلدیکه فلک زحل دیدکلری
اولدر تا فلک اوّله اینجه بو منوال اوزره بربرینک
عقل ونفسندن بر فلک خلق اولندی دیدیلر
خلاصهٔ کلام علماء تفسیر هدایت انجام انار الله
قبورهم الی یوم القیام حضراتی بالاتفاق دیرلرکه

اولزمانکه حضرت باری جلّ شانه جوهر بسیط
اوّلی که خلق ایلدی و آکا الوهیّت نظری ایله
نظر ایلدی پس اول جوهر تاب جماله دوّمیوب
وجمال احدیّتنی جلال واحدیّت صانوب خوف
وخیرتدن اریوب وبیک یل تمام جوش ان
وخروشان اولدی آخر آنک امتصاعدی اولان
بخارندن یرلر وکوکلر وادیلر پیدا اولدی
بربرندن بشقه آیریلوب علی التّوالی
سبع سموات ویرین وهفت بحر وهفت زمین
ظهوره کلدی اکثر مفسّرین واوفر محدّثین
دخی بو مضمونه مقر وجازملردر حتّی ثمّ استوی
الی السّماء وهی دخان نصّ کریمی بو خصوصه
دلیل قاطعدر وباهر ساطع ایدوکنه جازملردر
انتهی امّا فصل ثانی که ابو البشر آدم علیه السّلامدن
فخر عالم صلّی الله تعالی علیه وسلّمه کلنجه واقع
اولان مواد تواریخ بیان ایدوب وعمر دنیا
یدی بیک یل اولمغی مشعر وعند البعض زیاده

اولمسنی مخبر اولان خصوص خفی اولمیه رسول الله
صلّی الله علیه وسلّمدن احادیث صحیحه صادر اولمشدر که
دنیانک عمری یدی بیک یل اوله یعنی که حضرت
آدم علیه السّلام یره ایندوکی کوندن قیامت
قوپنجه یدی بیک سنه تمام اوله حتّی الدّنیا
سبعة ایّام کلّ یوم الف سنة وبعثت فی
آخرها بیورد قلری حدیث شریفی آکا دلالت
ایدر ولکن ابن وهبی روایت ایتمشدر که
قد خلا من الدّنیا خمسة آلاف سنة وستّمائة
سنة وانی لا اعرف کلّ زمان منها ما کان
من الملوک والانبیاء یعنی شمدیکی حالده
دنیادن بش بیک التیوز یل اکچیده ملوکدن
وانبیادن کیملر کلدوکن وهر بری نه زمانده
ونه تاریخده کلوب کتدوکن بن بیلورم
بیورد قلری حدیث شریفی عمر دنیا یدی بیک
یل اولمغی منافیدر زیرا بو حدیث شریف
صدور ایتدوکی حینده بش بیک التیوز سنه

ایدی واولزماندن برو خود بیک سنه یه قریب
زمان دخی کچدی بو تقدیرجه یدی بیک یله
حصر ممکن اولمدی حتّی فضلاء متأخّریندن
اوّلا وارث علوم الانبیاء والمرسلین سیوطی
مولانا جلال الدّین ثانیا عمدة المفسّرین
نقاة المدقّقین سلطان العلماء فی الرّوم
مولانا ابو السّعود فضیلت رسوم بو بابده
یازدقلری رساله ده بیورمشلردر که
عمر دنیا علی کلّ حال یدی بیک بیلدن
آز تقدیر لکن اول زیاده نه مقدار زمان
ایدوکی کمسنه یه معلوم دکلدر نهایت بعض
احادیث شریفه دلالتیله زیاده ایدوکی
بوندن دخی معلومدر که دجّالک رأس
مائه ده ظهوره کلدوکی واندنصکره ینه قرق
یل مقداری ناسک مکث مکثری بعده
حضرت عیسی علیه السّلامک نزول هدایت
شعوری وشمس عالمتابک مغرب جانبندن

طلوع بر نوری واندنصکره ینه ناسک یوز
یکرمی یل معیشت بر فتوری اندنصکره حضرت
اسرافیلک دفعهٔ اولا نفخ صوری ومابین
النفختین فرق یل مقداری زمانک مروری
ایکیوز یل ایچنده آنجق وقوع بوله جغنی
متفق علیه در اما مفسّر فضیلت شعار
مولانا ابو السّعود نامدار عمر دنیا یدی بیک
یل اولمغه دلالت ایدن حدیث شریفک توفیقنده
یعنی مسئلهٔ دین وامور جمهور یقین اول
بیک سنه ده اولمغله اعتبار اکا واقع اولمسی
بیان ایتمشلردر لکن بو حقیره لایح اولان
بودر که عمر دنیا یدی بیک یل اولمغی واشراط
ساعت ظهور ایدن ایکیوز یل مقداری
زیاده سی تطبیقنده وتوفیقنده ایکی طریق
اولادر طریق اول عمر دنیا یدی بیک یل
بیورلدیغی امت جلیل الهمتک آسایش
وحضور اوزره کچندکلری زمان اولمقدار

دیمک اوله اشراط ظهور ایدن سنین مخوفه که
آنده امتنک آلام وشدایدنه نهایت یوقدر
اول سنه لر حسابه داخل اولمیه طریق ثانی
قصر زمانیله اول زیاده اولان سنه لرک
آشاغه ماوراسیدر که سلطان انبیا
صلّی الله تعالی علیه وسلّم بیورر لا تقوم السّاعة
حتّی تتقارب الزّمان فیکون السّنة کالشّهر
والشّهر کالجمعة والجمعة کالسّاعة ویکون
السّاعة کالحرق بالنّار یعنی انس بن مالک
رضی الله عنه روایتیله مصابیحده بو حدیث
شریف مسطوردر که معناسی مبنی قیامت
قوپمز الّا زمان قصر اولنوب بر یل بر آی
مقداری بر آی بر هفته مقداری بر هفته
بر کون مقداری بر کون بر ساعت مقداری
بر ساعت خشک یابس چالیدن ینان
آتشک علوی کچدیکی زمان مقداری اولمینجه
دیو بیوردقلرندن معلوم اولدیکه اشراط

ساعت ظهورندنصکره حبینه رعایت
واقمتنه مرحمتاً زمان قصر اولنه که آلام وشدايد
ممتد اولمیه وهم عمر دنیا یدی بیک یل اولمق
مقرّردر فلاجرم بو ایکی طریق ایله توفیق
وتدقیق ممکن ایکن آخر وجهله تأویله سلوک
جدّاً جائز دکلدر فاما حالة التحریر سنه خمس وتسعین
وتسعمائة تاریخنده واقع اولوب تمام الفه
بش یل قالمشدر ومع هذا اشراط ساعتدن
نسنه ظاهر اولمامشدر نهایت شمائل ناسده
بعض علایم آثار ظهور ایتمشدر که یعلم الله تعالی
عاقبتی اشراط ساعته منتهی اولمقده شبهه
یوقدر ایمدی خفی اولمیه که اشراط ساعت
دیدکلری اون علامتدر اوّلی دخان قصّه سی
ایکنجی دجال خروجی اوچنجی دابّة الارض
دوردنجی شمس عالمتابڭ مغربدن طلوعی
بشنجی حضرت عیسی علیه السّلامڭ نزولی
التنجی یأجوج مأجوجڭ ظهوری یدنجی مشرق

جانبندن اوله جق خسوف سکزنجی مغرب
طرفندن اوله جق خسوف طقوزنجی جزیرهٔ
عربده ظاهر اوله جق خسوف خسوفڭ معناسی
اوّل مشرقدن صکره مغربدن صکره جزیرهٔ
عربدن نیجه معموره لر یره کچه کر کدر دیو
روایت اولنمشدر بعده اوننجی یمن طرفندن
بر آتش پیدا اولوب ناسی محشر یرینه
سوره که آخر اشراط ساعت اولدر مصابیحده
بو وجهله مسطوردر فامّا بین الامم مضبوط اولان
تواریخ هدایت رقم اولمغله آنلرین دخی بیانی
الزم واهم اولمشدر ایمدی حضرت آدم علیه
السّلام یره ایندوکندن طوفان نوح علیه
السّلامه کلنجه بعضیلر قولنده وفاتنه وارنجه
ایکی بیک اللی یل ونوح علیه السّلام وفاتندن
حضرت ابرهیم خلیل الله طوغدیغی کونه کلنجه
التیوز قرق ایکی یل وولادت ابرهیم علیه السّلامدن
حضرت محمّد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلّمه کلنجه

ایکی بیك اوچیوز یتمش بش یل اولورکه اکثر اهل
تواریخ بوجهه ذاهبلردر لکن زیاده واردر
فاما اشرف التواریخ مؤلفی مولانا قاضی عضد
زبدة الاصول صاحبندن روایتله وحدیث شریف
نبویدن دلالت ایله یازدقلری اوزره حضرت آدم
علیه السلام خلق اولندیغی کوندن فخر عالم صلی الله
علیه وسلم تاریخنه کلنجه بش بیك سکز یوز
ییلدر فاما علمادن نیجه لر اختلاف ایدوب دخی
زیاده دردیمشلر ومولانا محمد جزری علیه
رحمة الباری یازدیغی اوزره هبوط آدمدن
فخر عالم حضرتلرینه کلنجه بقول یهود دورت بیك
التیوز قرق یل وبقول نصاری بش بیك طقوز
یوز یتمش ایکی یل وبقول مغان آلتی بیك یوز
اون اوچ ییلدر دیو بیان اولنمشدر وطوائف
مزبوره هر بری کتابلرندن اول وجهله استخراج
ایتدکلرینی بلدیرمشلردر اما بو حقیره جمله دن
اصح حسابا وکتابا بو ذکر اولنانلردن اصدق

وارجح حضرت عبد الله ابن عباس رضی الله عنهما
بیوردقلریدرکه وارد اولان احادیث شریفه
جمله دن زیاده بوحسابك توفیقی ممکندر وبیور
مشلردر حضرت آدم علیه السلامدن حضرت
نوح علیه السلامه کلنجه ایکی بیك ایکیوز اللی
التی ییلدر وطوفان نوحدن حضرت ابراهیم
علیه السلامه کلنجه بیك یتمش طقوز ییلدر
حضرت ابراهیم علیه السلامدن حضرت موسی
علیه السلام زماننه کلنجه بشیوز التمش بش
ییلدر وحضرت موسی علیه السلام دورندن
حضرت سلیمان علیه السلامه کلنجه بشیوز
اوتوز التی ییلدر وحضرت سلیماندن اسکندر
ذو القرنین عهدینه کلنجه یدییوز یتمش ییلدر
وزمان اسکندردن حضرت عیسی علیه السلامه
کلنجه اوچیوز التمش طقوز ییلدر وحضرت عیسی
علیه السلامدن حضرت محمد مصطفی صلی الله
تعالی علیه وسلم زمان سعادتلرینه کلنجه

بشبوز اللی بیلدرکه جمعا التی بیک یوز یکرمی
بیلدر اکرچه عمر دنیا یدی بیک ییل اولمق
حسابنه منافیدر لکن حضرت ابن عباس
فضیلت و علوم فنون تاریخن احاطه ده
خشیتی علی کل حال سائر کلامدن راجح لکنی
موجبدر امّا خاتمه که فی زماننا امم مختلفه و امم
متخالفه مابینلرده جاری اولان تواریخ
متعدّد بیاندر اول تاریخلرین اشهری اوّلا
هجرت نبویّه تاریخدرکه حضرت محمّد مصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم مکهٔ مکرّمه دن
مدینهٔ منوّره یه تشریفلری کوندن ضبط
اولنمشدرکه بو تاریخک رأس سنه سی محرّم الحرام
غرّه سیدر یوم الخمیس ایدی اکرچه اوّلی
یوم جمعه دیمشلر اصحّی اوّل بیان اولناندر
و بر سنه که اون ایکی آیدر بری اوتوز بری
یکرمی طقوز اولمق اوزره عدد ایام سنویه
بسیطه سنده اوچیوز اللی دورت کون

و کبیسه سنده بر کون زیاده در ثانیا تاریخ
رومیدرکه اسکندر رومی تاریخنده بو تاریخک
اوّلی یوم الاثنین در سنه سی شمسیّه حسابی
اوزره در و عدد ایام سنویّهٔ بسیطه ده
اوچیوز التمش بش کوندر و کبیسه سنده
بر کون زیاده در و آیلرینک اوّلی تشرین اوّل
آییدر ثالثا تاریخ قبطیدرکه اوّلی یوم جمعه در
و سنه سی شمسیّه حسابی اوزره عدد ایام
سنهٔ بسیطه سنده اوچیوز التمش بش کوندر
و کبیسه سنده بر کون زیاده در رابعا تاریخ
فارسیدرکه آخر ملوک عجم یزدجرد بن شهریار
تاریخنده اوّلی یوم ثلثا در یزدجرد جلوس
ایتدوکی کوندر و سنه سی شمسیّه حسابی اوزره
عدد ایام سنویّه سی اوچیوز التمش بش کوندر
و شهورینک اوّلی ماه فروردین خامسا تاریخ
ابریدرکه یهود طائفه سی آکا اعتبار ایدرلر
و کاه تاریخ الخلیفه دخی دیرلر ابتداسی لیلهٔ

اثنین درکه بش ساعت و ایکیوز دورت دقیقه
کچمش اوله زیرا زعملری حق سبحانه و تعالی
دنیایی خلق ایدوب و حضرت آدم علیه السلامه
نفخ روحی یوم جمعه نک ساعت سادسه سنده
واقع اولوب اجتماع نیرین حسابی ایله بعض
ساعات اسقاط و لیالی ایامه ابتدا فرض
ایلیوب لیلهٔ اثنین رأس تاریخ طوترلر
و آندن برو سنی حساب ایدرلر بونک عدد ایام
سنویه سی اوچیوز التمش دورت کون و سکز
ساعت و سکز یوز یتمش التی دقیقه درکه
فن تاریخ و تقویمه متعلق کتاب المنتخب فی اقوال
العجم والعرب فصولنده بو یله بیان اولنمشدر
لله الحمد و المنة بو رساله تحریر غایتن بولدی
و فن تاریخک کتب مدونه سندن یازلمیان
تفصیلک بو بر قاچ ورقده متحقق اولدی
رجا مؤلف حقیر بهر اوقندقچه روحنی بر فاتحهٔ
شریف ایله تذکیرده حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک

رحمتی و رسولنک هنگام محشرده معاونتی
و شفاعتی ناظم لال گفتاریله
اول عبد دیندار و بندهٔ پرهیزکار
اوزرینه اولسونکه بو رسالهٔ
تحقیق ایده رک اوقیه
حضرت حقک قدرت
بی انتهاسنی ذکر اولنان
مکنوناتندن ادراک
ایلیوب دویه و اعتقادنده
شک و ریب ایلمیوب
کمال الیقین و اطمینان
ایله بو اثاری تصدیق
قیله لر تمت

حکایت

روضة الواعظین وحدیقهٔ تواریخ فضلادن مرویدرکه
حضرت ابراهیم علیه السلام پدری آزری کوردیکه
معبود وشفعالریمز دیو اتخاذ وادعا ایلدکلری
بوتلرک قارشوسنده انواع تضرع ونیازمندلک
ایدرکوردکلرنده بیوردیلرکه ای پدرم یوم
جزاده بو بوتلر قادرمیدرکه سنی قهر رب الجلیلدن
وعذاب رب العالمیندن سنی تخلیص قیله یاخود
بومقوله نجار وکفار طائفه سنک کندو اللریله
الت وبنیاد ونقش وایجاد ایلدیکی بنز احجار
واخشابدن تصنیع ایتدیکی بنز صنملر سیزلره
نیجه شفاعت ورجا ایدرلر دیو نصح وتوبیخ
بیوردقلرنده الزام واسکات قصدیله یا ابراهیم
اکرچه سن حق پیغمبر ایسک بو بوتلر وصنملر
سنک ربنک وحدانیتنک وسنک نبوتنک اقرار
وتصدیق ایلسونلر دیدکده حضرت ابراهیم علیه
السلام اصنامه اشارت بیوردقلرنده باذن

باری وبامر الهی وبامعجزهٔ حضرت ابراهیم علیه
السلام فصاحت وبلاغت اوزره لا اله الا الله
ابراهیم خلیل الله دیو اقرار وتصدیق ایلدکلرنده
مسفور بو حال کیفیتنی کوردکده سحره حمل ایدوب
ینه رد ایلیوب اقرار وتصدیق ایلمدی حضرت
ابراهیم علیه السلام جناب رب العزتک عدم
توفیق وهدایتنی مشاهده بیوردقلرنده
کمال استغنادن مراد ایلدیکه بوت واصنامی
تبر ایله جمله سنی شکست وزیر زمین ایلیه اول
آنده حضرت جبریل علیه السلام امر باری ایله
نزول بیوروب یا خلیل الرحمن حق جل وعلا
بیوررکه زنهار بو اوثان ناتوانه زخم تبر
اورمیه سن وبر وجهله هیکل اندامرینه ضرر
ایرکورمیه سن زیرا سنک رسالتنی اقرار
وبنم وحدانیتمی اقرار وشهادت ایتمشلردر
لایقمیدرکه ادات شهادت حق ایدن شاهدی
مکسور لطمهٔ سیاست قیله سن بهی بهی ای عزیزم

هنكام صفا بر حجر بر حجر لا يفهم مجرّد اظهار معجزهٔ
پيغمبرى ايچون طرفلرندن اداء شهادت
توحيد ايتمكله زحم تبر ابراهيمدن كه خليل الله در
خلاص بوله اكر اول بندهٔ مؤمن
وموحّد كه نيچه ييللردن برو درون
دلدن وحدانيّت حق تعالى
ورسالت محمّد مصطفى صلّى الله
تعالى عليه وسلّمه شهادت
ايتمكن روز جزاده عذاب
وعقاب ونار جحيمدن
خلاص اولوب محرم دار
الامان جنان اولسه
عنايت ربّ العالمين
حضرتلرندن بعيد مدر
اللّهمّ توفّنا
مسلمين

Süleymaniye Ü[…]phanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 4396
Eski Kayıt No: